

## ZAŁĄCZNIK I

### WARUNKI OGÓLNE

#### CZEŚĆ A – POSTANOWIENIA PRAWNE I ADMINISTRACYJNE

##### **ARTYKUŁ II.1 - DEFINICJE**

Dla celów Umowy Ramowej i umów szczegółowych zastosowanie będą miały następujące definicje:

**działanie:** zbiór działań lub projekt objęte dofinansowaniem, które mają zostać zrealizowane przez beneficjenta, zgodnie z Załącznikiem II do właściwej umowy szczegółowej;

**poufne informacje lub dokumenty:** wszelkie informacje lub dokumenty (w dowolnym formacie), które jedna ze stron otrzymała od drugiej strony lub do których którakolwiek ze stron miała dostęp w kontekście wykonywania Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej, wskazane na piśmie przez którąkolwiek ze stron jako poufne. Nie obejmują one informacji lub dokumentów, które są publicznie dostępne;

**konflikt interesów:** sytuacja, w której bezstronne i obiektywne wykonywanie Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej przez beneficjenta jest zagrożone z uwagi na względy rodzinne lub emocjonalne, sympatie polityczne lub przynależność państwową, interes gospodarczy lub jakiegokolwiek inne interesy wspólne z Komisją Europejską (KE) lub dowolną inną osobą trzecią mających związek z przedmiotem Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej;

**koszty bezpośrednio:** konkretne koszty, które są bezpośrednio związane z realizacją działania i które tym samym mogą zostać bezpośrednio do niego przypisane. Nie mogą one zawierać w sobie kosztów pośrednich.

**siła wyższa:** wszelkie nieprzewidywalne, wyjątkowe sytuacje lub zdarzenia pozostające poza kontrolą stron i uniemożliwiające którejkolwiek ze stron wypełnienie któregośkolwiek ze swoich zobowiązań wynikających z Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej, do których nie doszło w wyniku błędu ani zaniedbania z ich strony ani ze strony podwykonawców, podmiotów powiązanych ani osób trzecich otrzymujących wsparcie finansowe i których nie można było uniknąć pomimo zachowania należytej staranności. Za **siłę wyższą** nie uznaje się: sporów zbiorowych, strajków, trudności finansowych lub przypadków niewykonania usługi, usterek sprzętu, wad materiałów lub opóźnień w ich dostawie, chyba że stanowią one bezpośrednie następstwo działania **siły wyższej**;

**formalne zawiadomienie:** forma komunikacji pisemnej między stronami pocztą tradycyjną lub pocztą elektroniczną; która zapewnia nadawcę za pomocą przekonujących dowodów, że wiadomość została dostarczona do określonego odbiorcy;

**nadużycie finansowe:** wszelkie umyślne działania lub zaniechania mające wpływ na interesy finansowe Unii Europejskiej (UE) i wiążące się z wykorzystaniem lub przedstawieniem nieprawdziwych, nieprawidłowych lub niekompletnych oświadczeń lub

dokumentów lub z nieujawnieniem informacji będących naruszeniem określonego zobowiązania;

**okres realizacji:** okres realizacji Umowy Ramowej określony w art. I.2.2 lub okres realizacji zadań stanowiących część działania, określony w art. 2.2 umowy szczegółowej;

**koszty pośrednie:** koszty, które nie są konkretnymi kosztami bezpośrednio związanymi z realizacją działania i tym samym nie mogą zostać bezpośrednio do niego przypisane. W skład takich kosztów nie mogą wchodzić żadne koszty wskazane lub zadeklarowane jako kwalifikowalne koszty bezpośrednie;

**nieprawidłowość:** każdy przypadek naruszenia przepisu prawa UE wskutek działania lub zaniechania ze strony partnera, który wywarł lub mógłby wywrzeć negatywny wpływ na budżet UE;

**maksymalna kwota dofinansowania:** maksymalna kwota wkładu UE w realizację działania, jak określono w art. 3.1 umowy szczegółowej;

**wcześniej istniejące materiały:** wszelkie materiały, dokumenty, technologie lub wiedza ekspercka istniejące przed wykorzystaniem ich przez partnera do uzyskania pożądanego rezultatu wskutek realizacji działania;

**wcześniej istniejące prawo:** wszelkie wcześniej istniejące prawa własności przemysłowej lub intelektualnej do wcześniej istniejącego materiału; może obejmować prawo własności, licencję lub prawo użytkowania przysługujące partnerowi lub dowolnej innej osobie trzeciej;

**osoba powiązana:** każda osoba, która jest uprawniona do reprezentowania partnera lub do podejmowania decyzji w jego imieniu;

**data rozpoczęcia:** data rozpoczęcia realizacji działania, jak określono w art. 2.2 umowy szczegółowej;

**umowa o podwykonawstwo:** jest umową w sprawie zamówienia publicznego w rozumieniu art. II.10, która obejmuje realizację przez osoby trzecie zadań stanowiących część działania, opisanego w Załączniku II do umowy szczegółowej;

**poważny błąd:** każde naruszenie postanowień umowy Ramowej lub umowy szczegółowej wynikające z działania lub zaniechania, które powoduje lub mogłoby spowodować stratę dla budżetu UE.

## **ARTYKUŁ II.2 – OGÓLNE OBOWIĄZKI PARTNERA**

Partner powinien:

- (a) szanować wspólne ogólne cele stanowiące podstawę zawiązania partnerstwa, wymienione w Preambule oraz w Planie Działania wskazanym w Załączniku I, oraz dążyć do osiągnięcia w praktyce tych celów w każdym działaniu, na które przyznane zostało dofinansowanie;

- (b) utrzymywać stosunki wzajemnej współpracy oraz regularną i przejrzystą wymianę informacji z Komisją dotyczącą realizacji i kontynuacji Planu Działania wskazanego w Załączniku II oraz wszelkich dofinansowań przyznanych przez Komisję na mocy Umowy Ramowej, a także innych kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania związanych z Umową Ramową;
- (c) przestrzegać wszelkich zobowiązań prawnych, którym podlega na mocy obowiązującego prawa UE, prawa międzynarodowego i prawa krajowego;
- (d) wykonywać *działania*, na które przyznano konkretne dofinansowanie, zgodnie z postanowieniami Umowy Ramowej i umów szczegółowych;
- (e) niezwłocznie informować Komisję o wszelkich zdarzeniach lub okolicznościach, o których partner ma wiedzę, a które mogą wpłynąć na realizację *działania* lub ją opóźnić;
- (f) niezwłocznie poinformować Komisję o:
  - (i) wszelkich zmianach swojej sytuacji prawnej, finansowej, technicznej, organizacyjnej lub dotyczącej własności oraz o wszelkich zmianach swojej nazwy, swojego adresu lub przedstawiciela prawnego;
  - (ii) wszelkich zmianach sytuacji podmiotów powiązanych z beneficjentem pod względem prawnym, finansowym, technicznym, organizacyjnym lub praw własności oraz zmianach ich nazwy, adresu lub przedstawiciela prawnego.

## **ARTYKUŁ II.3 – KOMUNIKACJA MIĘDZY STRONAMI**

### **II.3.1 Forma i środki komunikacji**

Wszelka komunikacja dotycząca Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej albo ich realizacji musi:

- (a) odbywać się w formie pisemnej (na papierze lub w formie elektronicznej);
- (b) być opatrzona numerem Umowy; oraz
- (c) odbywać się z wykorzystaniem szczegółowych danych kontaktowych określonych w art. 7 umowy szczegółowej.

Jeżeli jedna ze stron zwraca się o pisemne potwierdzenie w rozsądnym czasie korespondencji elektronicznej, nadawca musi jak najszybciej dostarczyć jej oryginalną podpisaną papierową wersję wiadomości.

### **II.3.2 Data przekazania informacji**

Informacje uważa się za przekazane z chwilą ich otrzymania przez stronę będącą odbiorcą, chyba że w Umowie Ramowej lub umowie szczegółowej za datę przekazania uznaje się datę wysłania informacji.

Wiadomość e-mail uważa się za otrzymaną przez stronę będącą odbiorcą w dniu jej wysłania, pod warunkiem że jest ona kierowana na adres e-mail wskazany w art. 7 umowy szczegółowej. Strona wysyłająca musi być w stanie udokumentować datę wysłania. W przypadku gdy strona wysyłająca otrzyma komunikat o niedostarczeniu korespondencji, musi podjąć wszelkie wysiłki w celu zapewnienia, aby druga strona faktycznie otrzymała informacje drogą elektroniczną lub pocztową. W takim przypadku uznaje się, że strona wysyłająca nie narusza swojego obowiązku wysłania takich informacji w określonym terminie.

Korespondencję przesyłaną KE za pośrednictwem usług pocztowych lub kurierskich uważa się za otrzymaną przez KE w dniu, w którym została zarejestrowana przez departament określony w art. 7.1 umowy szczegółowej.

**Formalne zawiadomienia** uważa się za otrzymane przez stronę będącą odbiorcą w dniu otrzymania wskazanym w otrzymanym przez stronę wysyłającą potwierdzeniu, że wiadomość została dostarczona do wskazanego adresata.

## **ARTYKUŁ II.4 – ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA SZKODY**

**II.4.1** KE nie ponosi odpowiedzialności za żadne szkody wyrządzone lub poniesione przez partnera, w tym żadne szkody wyrządzone osobom trzecim w wyniku **działania** lub w trakcie jego realizacji.

**II.4.2** Z wyjątkiem przypadków działania siły wyższej partner musi zrekompensować KE wszelkie szkody poniesione przez nią w wyniku realizacji działania lub w związku z tym, że działanie nie było realizowane w pełnej zgodności z Umową Ramową lub umową szczegółową.

## **ARTYKUŁ II.5 – KONFLIKT INTERESÓW**

**II.5.1** Partner musi podjąć wszelkie niezbędne środki, aby zapobiec wystąpieniu *konfliktu interesów*.

**II.5.2** Partner musi niezwłocznie poinformować KE o każdej sytuacji stanowiącej *konflikt interesów* lub mogącej prowadzić do jego powstania. Beneficjent musi niezwłocznie podjąć wszelkie środki niezbędne do naprawy tej sytuacji.

KE ma prawo do weryfikacji adekwatności zastosowanych środków i może wezwać do podjęcia dodatkowych środków w określonym terminie.

## **ARTYKUŁ II.6 – POUFNOŚĆ**

**II.6.1** Podczas realizacji *działania* i przez pięć lat po dokonaniu płatności salda strony muszą traktować jako poufne wszelkie *poufne informacje i dokumenty*.

**II.6.2** Strony mogą wykorzystywać *poufne informacje lub dokumenty* do celów innych niż wypełnianie swoich zobowiązań wynikających z Umowy Ramowej i umowy szczegółowej, jedynie, jeżeli otrzymały wcześniej pisemną zgodę drugiej strony.

**II.6.3** Obowiązki dotyczące zachowania poufności nie mają zastosowania, jeżeli:

- (a) strona ujawniająca wyraża zgodę na zwolnienie drugiej strony z tych obowiązków;
- (b) *poufne informacje lub dokumenty* zostały upublicznione w inny sposób niż poprzez naruszenie obowiązku zachowania poufności;
- (c) ujawnienie *poufnych informacji lub dokumentów* wymagane jest na mocy prawa.

## **ARTYKUŁ II.7 – PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH**

### **II.7.1 Przetwarzanie danych osobowych przez Komisję**

Wszelkie dane osobowe zawarte w Umowie Ramowej i umowach szczegółowych muszą być przetwarzane przez Komisję zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 2018/1725.<sup>1</sup>

Administrator danych określony w art. I.3 jest zobowiązany do przetwarzania takich danych jedynie do celów realizacji i monitorowania Umowy Ramowej i umów szczegółowych oraz zarządzania nią lub w celu ochrony interesów finansowych UE, w tym do celów kontroli, audytów i dochodzeń zgodnie z art. II.27.

Partner ma prawo dostępu do swoich danych osobowych oraz ich korygowania. W tym celu partner jest zobowiązany do przesyłania wszelkich pytań dotyczących przetwarzania swoich danych osobowych do administratora danych określonego w art. I.3.

Partner może w każdej chwili odwołać się do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych.

### **II.7.2 Przetwarzanie danych osobowych przez partnera**

Partner ma obowiązek przetwarzania danych osobowych w ramach Umowy Ramowej i umów szczegółowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa unijnego i krajowego w zakresie ochrony danych (w tym wymogami dotyczącymi pozwoleń lub zawiadomień).

Partner może udzielić swojemu personelowi dostępu wyłącznie do danych, które są bezwzględnie konieczne do realizacji Umowy Ramowej i umów szczegółowych, zarządzania nią i jej monitorowania.

---

<sup>1</sup>Rozporządzenie (UE) 2018/1725 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy, jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia Rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i Decyzji nr 1247/2002 / WE.

Partner jest zobowiązany do przyjęcia odpowiednich – technicznych i organizacyjnych – środków bezpieczeństwa, uwzględniając ryzyko, jakie niesie ze sobą przetwarzanie i charakter określonych danych osobowych. Ma to na celu:

- (a) uniemożliwienie osobom nieuprawnionym uzyskania dostępu do systemów komputerowych przetwarzających dane osobowe, w szczególności:
  - (i) zapobieganie wszelkiemu bezprawnemu odczytywaniu, kopiowaniu, modyfikowaniu lub usuwaniu nośników informacji;
  - (ii) zapobieganie bezprawnemu wprowadzaniu, ujawnianiu, modyfikowaniu lub usuwaniu przechowywanych danych osobowych;
  - (iii) zapobieganie bezprawnemu użytkowaniu systemów przetwarzania danych za pomocą urządzeń służących do transmisji danych;
- (b) zagwarantowanie, aby uprawnieni użytkownicy systemu przetwarzania danych mieli dostęp wyłącznie do danych osobowych, których dotyczy ich prawo dostępu;
- (c) rejestrowanie danych osobowych, które zostały przekazane, daty ich przekazania i podmiotu, któremu zostały przekazane;
- (d) zagwarantowanie, aby dane osobowe przetwarzane w imieniu osób trzecich mogły być przetwarzane tylko w sposób określony przez KE;
- (e) zagwarantowanie, aby w trakcie przekazywania danych osobowych oraz transportu nośników informacji dane nie zostały odczytane, skopiowane ani usunięte bez upoważnienia;
- (f) opracowanie swojej struktury organizacyjnej w sposób zgodny z wymogami ochrony danych.

## ***Artykuł II.8 – EKSPONOWANIE INFORMACJI O FINANSOWANIU ZE ŚRODKÓW UE***

### **II.8.1 Informacje dotyczące finansowania ze środków UE oraz wykorzystanie godła UE**

O ile KE nie postanowi inaczej lub nie zwróci się o zmianę postanowień, wszelka związana z **działaniem** komunikacja lub publikacja prac, prowadzona przez partnera, w tym podczas konferencji, seminariów lub we wszelkich materiałach informacyjnych lub promocyjnych (takich jak broszury, ulotki, plakaty, prezentacje w formie elektronicznej itp.) musi:

- a) wskazywać, że **działanie** otrzymało finansowanie ze środków UE; oraz
- b) być opatrzona godłem UE.

W przypadku umieszczenia godła w sąsiedztwie innego logo godło UE musi być odpowiednio wyróżnione.

Obowiązek umieszczenia godła UE nie przyznaje partnerowi wyłącznego prawa do jego wykorzystania. Partner nie może przywłaszczyć sobie godła UE ani podobnego znaku towarowego lub logo poprzez ich zarejestrowanie ani w żaden inny sposób.

Do celów akapitu pierwszego, drugiego i trzeciego oraz na warunkach określonych w tych ustępach partner może wykorzystywać godło UE bez uprzedniego uzyskania zezwolenia KE.

## **II.8.2 Zastrzeżenia wyłączające odpowiedzialność KE**

We wszelkich związanych z *działaniem* komunikatach lub publikacjach wydawanych przez partnera, w jakiegokolwiek formie i przy wykorzystaniu dowolnych środków, należy wskazać, że:

- a) odzwierciedlają ona jedynie opinię ich autora; oraz
- b) KE nie jest odpowiedzialna za sposób wykorzystania zawartych w nich informacji.

## **Artykuł II.9 – Wcześniej istniejące prawa i własność oraz wykorzystanie wyników (w tym praw własności intelektualnej i przemysłowej)**

### **II.9.1 Prawo własności wyników przysługujące partnerowi**

O ile Umowa szczegółowa nie stanowi inaczej, prawo własności, w tym prawo własności przemysłowej i intelektualnej, w odniesieniu do wyników działania, raportów oraz innych związanych z działaniem dokumentów, przysługuje partnerowi.

### **II.9.2 Wcześniej istniejące prawa**

W przypadku gdy KE przekazuje partnerowi pisemny wniosek, w którym określa wyniki, jakie zamierza wykorzystać, partner jest zobowiązany do:

- (a) sporządzenia wykazu wszystkich *wcześniej istniejących praw* objętych tymi wynikami; oraz
- (b) przekazania przedmiotowego wykazu KE najpóźniej wraz z wnioskiem o płatność salda.

Partner musi przy wykonywaniu Umowy szczegółowej posiadać wszelkie przysługujące mu lub podmiotom z nimi powiązanych prawa do wykonywania wszelkich *wcześniej istniejących praw*.

### **II.9.3 Prawa do korzystania z wyników oraz wcześniej istniejących praw przez UE**

Partner przyznaje UE następujące prawa do korzystania z wyników *działania*:

- a) prawo do korzystania z wyników na własny użytek, w szczególności w celu udostępnienia osobom pracującym dla KE, innych instytucji, agencji i organów unijnych oraz instytucjom w państwach członkowskich, jak również do celów kopiowania i odtwarzania w całości lub części i w nieograniczonej liczbie kopii;
- b) zwielokrotnianie: prawo do upoważniania do bezpośredniego lub pośredniego, tymczasowego lub stałego zwielokrotniania wyników przy wykorzystaniu dowolnych środków (mechanicznych, cyfrowych lub innych) i w jakiegokolwiek formie, w całości lub częściowo;
- c) publiczne udostępnianie: prawo do upoważniania do publicznego udostępniania, wykonywania lub podawania do wiadomości publicznej wyników drogą przewodową lub bezprzewodową, w tym do publicznego udostępniania wyników w taki sposób, aby każdy mógł mieć do nich dostęp w miejscu i czasie przez siebie wybranym; prawo to obejmuje również udostępnianie i nadawanie drogą kablową lub satelitarną;

- d) rozpowszechnianie: prawo do upoważniania do każdej formy publicznego rozpowszechniania wyników lub ich kopii;
- e) przystosowanie: prawo do modyfikowania wyników;
- f) tłumaczenia;
- g) prawo do przechowywania i archiwizowania wyników zgodnie z zasadami zarządzania dokumentami mającymi zastosowanie do KE, w tym prawo do cyfryzacji lub konwersji formatu dla celów ochrony dokumentów lub nowego wykorzystywania;
- h) w przypadku gdy wyniki są dokumentami – prawo do upoważniania do ponownego wykorzystywania tych dokumentów zgodnie z decyzją KE 2011/833/UE z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie ponownego wykorzystywania dokumentów KE, jeżeli decyzja ta ma zastosowanie, i jeżeli dokumenty wchodzą w jej zakres stosowania i nie są wyłączone na mocy jakichkolwiek jej przepisów. Dla celów tego postanowienia terminy **ponowne wykorzystywanie** i **dokument** mają znaczenie nadane im w decyzji 2011/833/UE.

Wyżej wymienione prawa do korzystania z wyników można doprecyzować w umowie szczegółowej.

Dodatkowe prawa do korzystania z wyników przez UE można określić w umowie szczegółowej.

Partner musi zapewnić UE prawo do wykonywania wszelkich **wcześniej istniejących praw**, które uwzględniono w wynikach **działania**. O ile nie określono inaczej w umowie szczegółowej, takie **wcześniej istniejące prawa** muszą być wykorzystywane do tych samych celów i na tych samych warunkach, jakie mają zastosowanie do praw do korzystania z wyników **działania**.

Przy ogłaszaniu wyników działania UE musi umieścić informację na temat właściciela praw autorskich. Informacja dotycząca praw autorskich musi mieć następującą formę: © – rok – nazwa właściciela praw autorskich. Wszelkie prawa zastrzeżone. Licencja udzielona warunkowo UE.”.

W przypadku gdy partner przyzna KE prawa do korzystania z wyników, nie wpływa to na obowiązek zachowania przez KE poufności określony w ramach art. II.6 ani na obowiązek partnera w tym zakresie określony w art. II.2.

## **ARTYKUŁ II.10 – UDZIELANIE ZAMÓWIEŃ NIEZBĘDNYCH DO REALIZACJI DZIAŁANIA**

**II.10.1** W przypadku gdy realizacja **działania** wymaga od partnera udzielenia zamówienia na towary, roboty budowlane lub usługi, są oni zobowiązani do udzielenia zamówienia oferentowi składającemu ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie lub w stosownych przypadkach – oferentowi proponującemu najniższą cenę. Muszą przy tym unikać wszelkich **konfliktów interesów**.

Partner musi zapewnić, aby art. II.27 miał również zastosowanie do kontrahentów partnera, w szczególności, aby Komisja, Europejski Trybunał Obrachunkowy i



Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) mogą wykonywać swoje prawa zgodnie z art. II.27 wobec podwykonawców.

**II.10.2** Partner, który jest "instytucją zamawiającą" w rozumieniu Dyrektywy 2014/24/UE<sup>2</sup> lub "podmiotem zamawiającym" w rozumieniu dyrektywy 2014/25/UE<sup>3</sup> musi przestrzegać obowiązujących przepisów krajowych dotyczących zamówień publicznych.

Partner musi zapewnić, aby warunki, którym podlega z tytułu art. II.4, II.5, II.6 i II.9, miały również zastosowanie do wykonawców.

**II.10.3** Partner ponosi wyłączną odpowiedzialność za wykonanie *działania* i za zgodność z Umową Ramową i umową szczegółową.

**II.10.4** W przypadku niewywiązania się przez partnera z jego obowiązków wynikających z art. II.10.1 koszty związane z daną umową uznaje się za niekwalifikowalne zgodnie z art. II.19.2 lit. c), d) i e).

W przypadku niewywiązania się przez partnera z jego obowiązków wynikających z art. II.10.2 dofinansowanie może zostać zmniejszona zgodnie z art. II.25.4.

#### **Artykuł II.11 – PODWYKONAWSTWO ZADAŃ BĘDĄCYCH CZĘŚCIĄ DZIAŁANIA**

**II.11.1** Partner może zlecić podwykonawstwo zadań będących częścią *działania*. W takim przypadku musi zapewnić, aby – oprócz warunków określonych w art. II.10 – spełniono dodatkowo następujące warunki:

- a) podwykonawstwo nie obejmuje głównych zadań w ramach *działania*;
- b) korzystanie z procedury podwykonawstwa musi być uzasadnione charakterem *działania* oraz tym, co jest konieczne dla jego realizacji;
- c) szacowane koszty podwykonawstwa można jednoznacznie zidentyfikować w szacowanym budżecie określonym w załączniku II do umowy szczegółowej;
- d) ewentualne korzystanie z procedury podwykonawstwa, o ile nie jest przewidziane w załączniku II do umowy szczegółowej, jest zgłaszane przez partnera i zatwierdzane przez KE. KE może udzielić zgody:
  - (i) przed skorzystaniem z procedury podwykonawstwa, jeżeli partner wnioskuje o zmianę Umowy zgodnie z art. II.13; lub
  - (ii) po skorzystaniu z procedury podwykonawstwa, jeżeli podwykonawstwo:
    - jest szczegółowo uzasadnione w sprawozdaniu okresowym lub w końcowym raporcie merytorycznym, o którym mowa w art. 4.3 i 4.4; umowy szczegółowej; oraz

<sup>2</sup> Dyrektywa 2014/24/UE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca Dyrektywę 2004/18/WE.

<sup>3</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień publicznych przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych, uchylająca dyrektywę 2004/17/WE.

- nie wiąże się ze zmianami Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej, które podważałyby decyzję o przyznaniu dofinansowania lub byłyby sprzeczne z zasadą równego traktowania wnioskodawców;

- e) partner zapewnia, aby warunki, którym podlegają z tytułu art. II.8, były stosowane również wobec podwykonawców.

**II.11.2** W przypadku niewywiązania się przez partnerów z ich obowiązków wynikających z art. II.11.1 lit. a), b), c) lub d) koszty związane z danym zamówieniem uznaje się za niekwalifikowalne zgodnie z art. II.19.2 lit. f).

W przypadku niewywiązania się przez partnerów z ich obowiązku wynikającego z art. II.11.1 lit. e) dofinansowanie może zostać zmniejszone zgodnie z art. II.25.4.

## ***Artykuł II.12 – WSPARCIE FINANSOWE NA RZECZ OSÓB TRZECICH***

**II.12.1** Jeżeli podczas realizacji *działania* partner jest zobowiązany do udzielenia wsparcia finansowego osobom trzecim, może udzielić takiego wsparcia finansowego zgodnie z warunkami określonymi w załączniku II do umowy szczegółowej. Zgodnie z tymi warunkami należy podać co najmniej następujące informacje:

- a) maksymalną kwotę wsparcia finansowego. Kwota ta nie może przekraczać 60 tys. EUR dla każdej osoby trzeciej, z wyjątkiem przypadków, gdy wsparcie finansowe jest podstawowym celem *działania*, jak określono w załączniku II do umowy szczegółowej;
- b) kryteria ustalania dokładnej kwoty wsparcia finansowego;
- c) różne rodzaje działalności, na które można przyznać wsparcie finansowe, na podstawie wyczerpującego wykazu;
- d) osoby lub kategorie osób, które mogą otrzymać wsparcie finansowe;
- e) kryteria udzielania wsparcia finansowego.

**II.12.2** W drodze odstępstwa od postanowień art. II.12.1, w przypadku gdy wsparcie finansowe przyjmuje formę nagrody, partner musi udzielić takiego wsparcia finansowego zgodnie z warunkami określonymi w załączniku II do umowy szczegółowej. Zgodnie z tymi warunkami należy podać co najmniej następujące informacje:

- a) warunki udziału;
- b) kryteria przyznania nagrody;
- c) kwotę nagrody;
- d) ustalenia dotyczące płatności.

**II.12.3** Partner musi zapewnić, aby warunki, którym podlega z tytułu art. II.4, II.5, II.6, II.8, II.9 oraz art. II.27, miały również zastosowanie do osób trzecich otrzymujących pomoc finansową.

## ***ARTYKUŁ II.13 – ZMIANY UMOWY RAMOWEJ I UMÓW SZCZEGÓŁOWYCH***

**II.13.1** Każda zmiana Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej musi być dokonana na piśmie.

**II.13.2** Celem lub skutkiem zmiany nie może być dokonywanie w Umowie Ramowej lub umowie szczegółowej zmian, które podważyłaby decyzję o ustanowieniu partnerstwa ramowego lub przyznania konkretnego dofinansowania lub które byłyby sprzeczne z zasadą równości traktowania wnioskodawców.

**II.13.3** Wszelkie wnioski o zmianę Umowy muszą być:

- a) należycie uzasadnione;
- b) poparte odpowiednimi dokumentami potwierdzającymi; oraz
- c) przesłane drugiej stronie z odpowiednim wyprzedzeniem w stosunku do terminu wejścia w życie proponowanych zmian, a w każdym przypadku na miesiąc przed końcem *okresu realizacji* Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej.

Postanowienia lit. (c) nie mają zastosowania w przypadkach należycie uzasadnionych przez stronę występującą z wnioskiem o zmianę, jeżeli druga strona wyrazi na to zgodę.

**II.13.4** W przypadku przyznania określonej dofinansowania operacyjnej, *okres wdrażania* określony w art. 2.2 umowy szczegółowej nie będzie przedłużony z zastosowaniem aneksu do Umowy.

**II.13.5** Zmiany wchodzi w życie w dniu podpisania ich przez ostatnią ze stron lub w dniu zatwierdzenia wniosku o zmianę.

Zmiany zaczynają obowiązywać w dniu ustalonym przez strony lub, jeżeli brak jest ustalonej daty, w dniu wejścia w życie zmiany.

## **ARTYKUŁ II.14 – PRZENIESIENIE ROSZCZEŃ O PŁATNOŚĆ NA OSOBY TRZECIE**

**II.14.1** Partnerowi nie przysługuje prawo do przeniesienia roszczeń o płatność ze środków KE na osoby trzecie, chyba że KE wyrazi na to zgodę w odpowiedzi na pisemny wniosek z uzasadnieniem złożony przez partnera.

Jeżeli KE nie zgadza się na takie przeniesienie lub jeżeli nie spełniono warunków przeniesienia, wówczas przeniesienie nie wywiera na nią wpływu.

**II.14.2** Przeniesienie roszczeń o płatność w żadnym przypadku nie zwalnia partnera z ciężących na nim obowiązków wobec KE.

## **ARTYKUŁ II.15 – SIŁA WYŻSZA**

**II.15.1** Strona Umowy, która ma do czynienia z działaniem *siły wyższej*, musi niezwłocznie przesłać drugiej stronie *formalne zawiadomienie*, podając charakter sytuacji lub zdarzenia, ich spodziewany czas trwania oraz możliwe do przewidzenia skutki.

**II.15.2** Strony muszą podjąć niezbędne środki w celu ograniczenia szkód spowodowanych *siłą wyższą*. Strony muszą dołożyć wszelkich możliwych starań w celu jak najszybszego wznowienia realizacji *działania*.

**II.15.3** Stronie Umowy, która ma do czynienia z działaniem *sily wyzszej*, nie można zarzucić niedopełnienia zobowiązań wynikających z Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej, jeżeli ich wypełnienie uniemożliwiła *sila wyzsza*.

## **ARTYKUŁ II.16 – ZAWIESZENIE REALIZACJI**

### **II.16.1 Zawieszenie realizacji *działania* przez partnera**

Partner może zawiesić realizację *działania* lub jego części, jeżeli wyjątkowe okoliczności, w szczególności działanie *sily wyzszej*, uniemożliwią taką realizację lub nadmiernie ją utrudnią.

Partner ma obowiązek niezwłocznie powiadomić KE, wskazując:

- (a) przyczyny zawieszenia, w tym szczegóły dotyczące terminu lub okresu wystąpienia wyjątkowych okoliczności; oraz
- (b) przewidywaną datę wznowienia realizacji *działania*.

W chwili gdy okoliczności umożliwią partnerowi wznowienie realizacji *działania*, partner musi niezwłocznie poinformować o tym KE i przedstawić wniosek o zmianę Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej, jak przewidziano w art. II.16.3. Obowiązek ten nie ma zastosowania, jeżeli Umowa Ramowa lub umowa szczegółowa została wypowiedziana zgodnie z art. II.17.1 lub art. II.17. 2.2 lit. b) lub c).

### **II.16.2 Zawieszenie realizacji *działania* przez KE**

#### **II.16.2.1 Podstawy zawieszenia**

Komisja może zawiesić realizację *działania* lub jakiegokolwiek jego części albo Umowy Ramowej:

- a) jeżeli ma dowody, że partner dopuszcza się *poważnych błędów, nieprawidłowości* lub *nadużyć finansowych* w procedurze udzielania dofinansowania lub realizacji Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej lub jeżeli partner nie wypełnia swoich obowiązków wynikających z tych umów;
- b) jeżeli KE ma dowody, że partner dopuścił się systemowych lub powtarzających się błędów, *nieprawidłowości, nadużyć finansowych* lub poważnego naruszenia obowiązków w związku z innymi dofinansowaniami finansowanymi przez UE lub Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (*Euratom*), które zostały udzielone temu partnerowi na podobnych warunkach, a błędy, *nieprawidłowości, nadużycia finansowe* lub naruszenie obowiązków mają istotny wpływ na jedną lub więcej dofinansowań przyznanych na mocy Umowy Ramowej; lub

- c) jeżeli KE podejrzewa, że partner dopuścił się **poważnych błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych** lub naruszenia obowiązków w procedurze przyznania dofinansowania lub podczas realizacji Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej, i musi sprawdzić, czy taka sytuacja rzeczywiście miała miejsce.

Realizację każdego działania, na które przyznano dofinansowanie, uważa się za automatycznie zawieszoną od dnia, w którym zaczęło obowiązywać zawieszenie wykonania Umowy Ramowej.

#### **II.16.2.2 Procedura zawieszenia**

**Etap 1** – przed zawieszeniem realizacji **działania** KE musi przekazać partnerowi **formalne zawiadomienie**:

- (a) w którym poinformuje go o:
- (i) zamiarze zawieszenia realizacji działania;
  - (ii) przyczynach zawieszenia;
  - (iii) warunkach niezbędnych do wznowienia Umowy Ramowej lub *działania* w przypadkach, o których mowa w art. II.16.2.1 lit. a) i b); oraz
- (b) wezwie go do przedstawienia uwag w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia otrzymania formalnego zawiadomienia.

**Etap 2** – jeżeli KE nie otrzyma żadnych uwag lub pomimo otrzymania takich uwag podejmie decyzję o kontynuowaniu procedury, musi przekazać partnerowi **formalne zawiadomienie**, w którym poinformuje go o:

- (a) zawieszeniu realizacji działania;
- (b) przyczynach zawieszenia; oraz
- (c) ostatecznych warunkach dotyczących wznowienia realizacji Umowy ramowej lub działania w przypadkach, o których mowa w art. II.16.2.1 lit. a) i b); lub
- (d) przybliżonym terminie zakończenia niezbędnego procesu weryfikacji w przypadku, o którym mowa w art. II.16.2.1 lit. c).

Zawieszenie zaczyna obowiązywać od dnia otrzymania **formalnego zawiadomienia** przez partnera lub w późniejszym terminie określonym w **formalnym zawiadomieniu**.

W przeciwnym razie KE musi przekazać partnerowi **formalne zawiadomienie**, w którym poinformuje go, że nie będzie kontynuowała procedury zawieszenia.

#### **II.16.2.3 Wznowienie realizacji działania**

W celu wznowienia realizacji partner musi jak najszybciej spełnić postawione mu warunki i informować KE o postępach w tym zakresie.

Jeżeli warunki dotyczące wznowienia realizacji Umowy Ramowej lub umów szczegółowych są spełnione lub przeprowadzono niezbędną weryfikację, KE musi przekazać partnerowi **formalne zawiadomienie**:

- (a) w którym poinformuje go o spełnieniu warunków dotyczących zniesienia zawieszenia; oraz
- (b) zobowiąże go do przedstawienia wniosku o zmianę Umowy, jak przewidziano w art. II.16.3. Obowiązek ten nie ma zastosowania, jeżeli Umowa Ramowa lub umowa szczegółowa została wypowiedziana zgodnie z art. II.17.1 lub art. II.17.2.2 lit. b), f) lub g).

### **II.16.3 Skutki zawieszenia**

**II.16.3.1** Jeżeli Umowa Ramowa nie zostanie rozwiązana, może zostać dostosowana do nowych warunków realizacji zgodnie z art. II.13.

Zawieszenie realizacji Umowy Ramowej i wszystkich automatycznie zawieszonych działań zgodnie z ostatnim akapitem art. II.16.2.1 uważa się za cofnięte z dniem dokonania przez Komisję zawiadomienia, o którym mowa w art. II.16.2.3 lit. (a) W tym przypadku nie będzie miał zastosowania art. II.16.3.2.

**II.16.3.2** Jeżeli realizację zawieszonych **działania** można wznowić, a Umowa szczegółowa nie została wypowiedziana, w Umowie szczegółowej należy dokonać zmiany zgodnie z art. II.13 w celu:

- (a) ustalenia daty wznowienia **działania**;
- (b) przedłużenia trwania **działania**; oraz
- (c) dokonania innych modyfikacji niezbędnych do dostosowania **działania** do nowej sytuacji.

Zawieszenie zostaje zniesione ze skutkiem od daty wznowienia realizacji działania określonej w zmianie Umowy. Data ta może być wcześniejsza niż data wejścia w życie zmiany Umowy.

**II.16.3.3** Koszty poniesione podczas okresu zawieszenia w związku z realizacją zawieszonych **działania** lub jego zawieszonych części nie podlegają zwrotowi ani nie są objęte dofinansowaniem.

Zawieszenie realizacji **działania** lub Umowy Ramowej nie wpływa na prawo KE do wypowiedzenia Umowy zgodnie z art. II.17.2 ani na prawo do zmniejszenia dofinansowania lub odzyskania nienależnie wypłaconych kwot zgodnie z art. II.25.4 oraz art. II.26.

Żadna ze stron nie może dochodzić odszkodowania z powodu zawieszenia realizacji działania przez drugą stronę.

## **ARTYKUŁ II.17 – WYPOWIEDZENIE UMOWY RAMOWEJ I UMÓW SZCZEGÓŁOWYCH**

### **II.17.1 Wypowiedzenie Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej przez partnera**

#### **II.17.1.1 Wypowiedzenie Umowy Ramowej**

Partner może wypowiedzieć Umowę Ramową bez wskazania przyczyny wypowiedzenia umowy.

Partner musi przesłać Komisji *formalne zawiadomienie* o wypowiedzeniu, podając datę, z którą wypowiedzenie staje się skuteczne. Powyższa data musi być późniejsza od daty *formalnego zawiadomienia*.

#### **II.17.1.2 Wypowiedzenie umowy szczegółowej**

Partner może wypowiedzieć umowę szczegółową.

Partner musi przesłać Komisji *formalne zawiadomienie* o wypowiedzeniu, w którym wskaże:

- a) przyczyny wypowiedzenia; oraz
- b) dzień, w którym wypowiedzenie Umowy staje się skuteczne. Dzień ten musi wypadać po przekazaniu formalnego zawiadomienia.

Jeżeli partner nie wskaże przyczyn wypowiedzenia lub jeżeli KE uzna, że podane przyczyny nie uzasadniają wypowiedzenia, zostanie uznane, że została ona wypowiedziana w sposób nieprawidłowy.

Wypowiedzenie staje się skuteczne w dniu określonym w *formalnym zawiadomieniu*.

### **II.17.2 Wypowiedzenie Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej przez Komisję**

#### **II.17.2.1 Wypowiedzenie Umowy Ramowej**

Komisja może wypowiedzieć Umowę Ramową bez podawania przyczyn wypowiedzenia.

Komisja musi wysłać partnerowi *formalne zawiadomienie* o wypowiedzeniu określające datę, z którą wypowiedzenie staje się skuteczne. Zawiadomienie musi zostać wysłane, zanim wypowiedzenie stanie się skuteczne.

#### **II.17.2.2 Wypowiedzenie Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej w konkretnych sytuacjach**

Komisja może wypowiedzieć Umowę Ramową lub umowę szczegółową, jeżeli:

- (a) zmiana sytuacji prawnej, finansowej, technicznej lub organizacyjnej partnera lub jego praw własności może w sposób znaczący wpłynąć na realizację Umowy Ramowej lub umów szczegółowych lub podważyć decyzję Komisji o ustanowieniu partnerstwa ramowego lub przyznaniu dofinansowania;
- (b) partner nie realizuje *działania* tak jak określono w Załączniku II do umowy szczegółowej lub nie wypełnia innego istotnego zobowiązania spoczywającego na nim na mocy Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej;
- (c) realizacja *działania* została wstrzymana lub zawieszona z powodu działania *sily wyższej* lub wyjątkowych okoliczności albo:
  - i. wznowienie realizacji działania jest niemożliwe; albo
  - ii. niezbędne zmiany w Umowie Ramowej lub umowie szczegółowej podważyłyby decyzję o ustanowieniu partnerstwa ramowego lub przyznaniu dofinansowania albo byłyby sprzeczne z zasadą równego traktowania wnioskodawców;
- (d) partner lub jakakolwiek osoba, która ponosi nieograniczoną odpowiedzialność za długi partnera, znajdzie się w jednej z sytuacji przewidzianych w art. 106(1) lit. a) lub b) Rozporządzenia Finansowego<sup>4</sup>;
- (e) partner lub jakakolwiek osoba powiązana znajduje się w którejkolwiek z sytuacji określonych w art. 106(1) lit. (c), (d), (e) lub (f) lub podlega art. 106(2) Rozporządzenia Finansowego;
- (f) Komisja dysponuje dowodami wskazującymi, że partner lub dowolna osoba powiązana dopuścili się poważnych błędów, nieprawidłowości lub nadużyć finansowych w ramach procedury udzielania dofinansowania lub przy realizacji postanowień Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej, w tym na to, że partner lub osoba powiązana przedłożył nieprawdziwe informacje lub nie dostarczył wymaganych informacji;
- (g) Komisja dysponuje dowodami na to, że partner popełnił systemowe lub powtarzające się błędy, *nieprawidłowości*, *nadużycie finansowe* lub poważne naruszenie obowiązków dotyczące innych dofinansowania unijnych lub uzyskanych od Euratom, przyznanych mu na podobnych warunkach, a takie błędy, nieprawidłowości, nadużycie finansowe lub naruszenie mają istotny wpływ na dofinansowanie przyznane na mocy Umowy Ramowej; lub
- (h) Komisja wysłała partnerowi *formalne zawiadomienie* z prośbą o zaprzestanie uczestnictwa jego podmiotu powiązanego, ponieważ podmiot ten znajduje się w sytuacji wskazanej w lit. (e), (f) lub (g), a partner nie złożył wniosku o zmianę kończącą udział powyższego podmiotu i realokującego jego zadania;

---

<sup>4</sup> Rozporządzenie (UE, Euratom) Nr 966/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 października 2012 r. W sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii.



- (i) partner lub jakikolwiek podmiot powiązany albo jakakolwiek osoba fizyczna, która ma zasadnicze znaczenie dla przyznania dofinansowania lub realizacji Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej utworzyła podmiot podlegający innej jurysdykcji w celu ominięcia zobowiązań podatkowych, socjalnych lub innych w jurysdykcji swojej siedziby statutowej, głównego organu zarządzającego lub głównego miejsca prowadzenia działalności;
- (j) partner lub jakikolwiek podmiot powiązany albo jakakolwiek osoba fizyczna, która ma zasadnicze znaczenie dla przyznania dofinansowania lub realizacji Umowy została utworzona w celu, o którym mowa w pkt. (i).

### II.17.2.3 Procedura wypowiedzenia w konkretnych sytuacjach

**Krok 1**– Przed wypowiedzeniem Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej z jednej z przyczyn określonych w art. II.17.2.2, Komisja musi wysłać *formalne zawiadomienie* do partnera:

- (a) informujące go o:
  - (i) zamiarze dokonania wypowiedzenia;
  - (ii) przyczynach wypowiedzenia; oraz
- (b) zwróci się do niego, aby w terminie 45 dni kalendarzowych od dnia otrzymania formalnego zawiadomienia:
  - (i) przedstawił swoje uwagi; oraz
  - (ii) w przypadku określonym w art. II.17.2.2 lit. b), aby poinformował KE o środkach służących zapewnieniu zgodności ze zobowiązaniami wynikającymi z Umowy Ramowej lub właściwej umowy szczegółowej.

**Etap 2** – jeżeli KE nie otrzyma żadnych uwag lub pomimo otrzymania takich uwag podejmie decyzję o kontynuowaniu procedury, przekaze partnerowi *formalne zawiadomienie*, w którym poinformuje go o wypowiedzeniu oraz o dacie jego wejścia w życie.

W przeciwnym razie KE jest zobowiązana do przekazania partnerowi *formalnego zawiadomienia*, w którym poinformuje go, że procedura wypowiedzenia nie będzie kontynuowana.

Wypowiedzenie staje się skuteczne:

- (a) w przypadku wypowiedzenia określonego w art. II.17.2.2 lit. a), b) i d): w dniu określonym w *formalnym zawiadomieniu* o wypowiedzeniu, o którym mowa w akapicie drugim (tj. w ramach powyższego etapu 2);
- (b) w przypadku wypowiedzenia określonego w art. II.17.2.2 lit. c), e), f), g) oraz h), i), j): w dniu następującym po otrzymaniu przez beneficjenta *formalnego*

**zawiadomienia** o wypowiedzeniu, o którym mowa w akapicie drugim (tj. w ramach powyższego etapu 2).

### **II.17.3 Skutki wypowiedzenia**

W przypadku rozwiązania Umowy Ramowej przez partnera zgodnie z art. II.17.1.1 lub przez Komisję zgodnie z art. II.17.2.1 lub II.17.2.2:

- a) partner musi ukończyć realizację wszelkich umów szczegółowych objętych Umową Ramową, które weszły w życie przed datą, z którą wypowiedzenie Umowy Ramowej staje się skuteczne;
- b) Komisja musi wywiązać się ze swoich zobowiązań wynikających z realizacji wszystkich umów szczegółowych regulowanych Umową Ramową, które weszły w życie przed datą, z którą wypowiedzenie Umowy Ramowej staje się skuteczne.

W ciągu 60 dni kalendarzowych od dnia, w którym wypowiedzenie umowy szczegółowej stało się skuteczne, partner musi złożyć wniosek o wypłatę salda, zgodnie z postanowieniami art. 4.4 umowy szczegółowej.

Jeżeli KE nie otrzyma wniosku o płatność salda przed upływem wyżej wspomnianego terminu, jedynie koszty ujęte w zatwierdzonym raporcie okresowym, w stosownych przypadkach, w zatwierdzonym sprawozdaniu finansowym podlegają zwrotowi lub są objęte dofinansowaniem.

Jeżeli KE wypowie Umowę szczegółową z powodu naruszenia przez partnera jego obowiązku polegającego na złożeniu wniosku o płatność, po wypowiedzeniu Umowy partner nie może składać żadnych wniosków o płatność. W takim przypadku zastosowanie ma akapit trzeci.

KE oblicza ostateczną kwotę dofinansowania zgodnie z art. II.25 oraz saldo zgodnie z art. 5.4 umowy szczegółowej na podstawie przedłożonych raportów. Jedynie koszty poniesione, zanim wypowiedzenie stanie się skuteczne, podlegają zwrotowi lub są objęte dofinansowaniem. Koszty związane z zamówieniami, które miały zostać zrealizowane dopiero po wypowiedzeniu, nie są brane pod uwagę i nie podlegają zwrotowi ani nie są objęte dofinansowaniem.

Zgodnie z art. II.25.4 KE może zmniejszyć dofinansowanie w przypadku:

- (a) nieprawidłowego wypowiedzenia Umowy szczegółowej przez partnera w rozumieniu art. II.17.1.2; lub
- (b) wypowiedzenia konkretnej Umowy przez KE na jakiegokolwiek podstawie określonej w art. II.17.2.2 lit. b), e), f), g) oraz h).

Żadna ze stron nie może dochodzić odszkodowania z powodu wypowiedzenia Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej przez drugą stronę.

Po wypowiedzeniu pozostają w mocy zobowiązania partnera, w szczególności zobowiązania wynikające z art. 4 umowy szczegółowej, art. II.6, II.8, II.9, II.14. II.27 oraz wszelkie dodatkowe postanowienia dotyczące wykorzystania rezultatów, określone w Warunkach Szczegółowych lub danej umowie szczegółowej.

## **ARTYKUŁ II.18 – PRAWO WŁAŚCIWE, ROZSTRZYGANIE SPORÓW ORAZ DECYZJE STANOWIĄCE TYTUŁ EGZEKUCYJNY**

**II.18.1** Umowa Ramowa i każda umowa szczegółowa podlegają prawu właściwemu UE uzupełnionemu, w razie konieczności, o przepisy prawa belgijskiego.

**II.18.2** Zgodnie z art. 272 TFUE, Sąd lub, w razie złożenia odwołania, Trybunał Sprawiedliwości UE posiada wyłączne kompetencje do rozpatrywania wszelkich sporów między UE a którymkolwiek z partnerów w sprawie wykładni, zastosowania lub ważności niniejszej Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej, jeśli takiego sporu nie można rozstrzygnąć polubownie.

**II.18.3** Zgodnie z art. 299 TFUE, do celów odzyskania środków w rozumieniu art. II.26 KE może przyjąć decyzję w sprawie nałożenia zobowiązań pieniężnych na poszczególne osoby, a nie na państwa, która to decyzja stanowić będzie tytuł egzekucyjny.

Do Sądu można wnieść *skargę* przeciwko takiej decyzji zgodnie z art. 263 TFUE.

## **CZĘŚĆ B – POSTANOWIENIA FINANSOWE**

### ***ARTYKUŁ II.19 – KOSZTY KWALIFIKOWALNE***

#### **II.19.1 Warunki kwalifikowalności kosztów**

*Kosztami kwalifikowalnymi działania* są koszty faktycznie poniesione przez partnera, które spełniają następujące kryteria:

- (a) zostały poniesione w *okresie realizacji* umowy szczegółowej, z wyjątkiem kosztów związanych z wnioskiem o płatność salda i powiązanych dokumentów potwierdzających, o których mowa w art. 4.4 umowy szczegółowej;
- (b) zostały wyszczególnione w szacowanym budżecie. Szacowany budżet jest zawarty w Załączniku II do umowy szczegółowej;
- (c) zostały poniesione w związku z *działaniem* opisanym w Załączniku II do umowy szczegółowej i są konieczne dla jego realizacji;
- (d) są one możliwe do zidentyfikowania i sprawdzenia, w szczególności są one ujmowane w księgach rachunkowych partnera i określane zgodnie ze standardami rachunkowości obowiązującymi w kraju, w którym partner ma swoją siedzibę, oraz zgodnie ze zwyczajową praktyką księgowania kosztów stosowaną przez beneficjenta;
- (e) spełniają wymogi ustanowione w obowiązujących przepisach podatkowych i socjalnych; oraz

- (f) są racjonalne, uzasadnione i zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami, w szczególności jeśli chodzi o oszczędność i wydajność.

## II.19.2 Kwalifikowalne koszty bezpośrednie

Aby *koszty bezpośrednie działania* mogły zostać uznane za kwalifikowalne, muszą spełniać warunki kwalifikowalności określone w art. II.19.1.

W szczególności za kwalifikowalne *koszty bezpośrednie* uważa się wymienione poniżej kategorie kosztów, pod warunkiem że spełniają one warunki kwalifikowalności wskazane w art. II.19.1, jak również następujące warunki:

- a) koszty personelu pracującego przy realizacji *działania* na podstawie umowy o pracę zawartej z partnerem lub na podstawie równoważnego aktu zatrudnienia, pod warunkiem że koszty te odpowiadają kosztom ponoszonym zgodnie ze zwyczajową polityką płacową partnera.

Koszty te obejmują płace realne powiększone o składki na ubezpieczenie społeczne oraz inne koszty ustawowe wchodzące w skład wynagrodzeń. Koszty te mogą również obejmować dodatkowe wynagrodzenie, w tym kwoty wypłacane na podstawie umów uzupełniających, niezależnie od ich charakteru, pod warunkiem że są one wypłacane w spójny sposób za każdym razem, gdy wymagana jest tego samego rodzaju praca lub wiedza fachowa, niezależnie od źródła wykorzystanych funduszy;

Koszty zatrudnienia osób fizycznych świadczących pracę na podstawie umowy z partnerem, która nie jest umową o pracę, lub koszty zatrudnienia osób fizycznych, które zostały oddelegowane do świadczenia odpłatnej pracy na rzecz partnera przez osobę trzecią, mogą również zostać włączone do takich kosztów personelu, o ile spełniono następujące warunki:

- (i) osoba pracuje w warunkach podobnych do tych, które dotyczą pracownika zatrudnionego przez beneficjenta (szczególnie odnoszących się do sposobu organizacji pracy, wykonywanych zadań i miejsca ich wykonania - w siedzibie partnera);
  - (ii) wyniki prac stanowią własność partnera (jeśli wyjątkowo nie ustalono inaczej); oraz
  - (iii) koszty nie różnią się znacząco od kosztów personelu wykonującego podobne zadania w ramach umowy o pracę z partnerem;
- b) koszty podróży i związane z nią diety, pod warunkiem że koszty te są zgodne ze zwyczajową praktyką partnera dotyczącą wydatków na podróże;
- c) amortyzacja wyposażenia lub innych aktywów (nowych lub używanych) ujęta w sprawozdaniach księgowych partnera, pod warunkiem że aktywa te:

- (i) zostały odpisane zgodnie z międzynarodowymi standardami rachunkowości oraz zgodnie ze zwyczajowymi praktykami księgowymi stosowanymi przez partnera; oraz
- (ii) zostały zakupione zgodnie z art. II.10.1, o ile transakcję kupna przeprowadzono w **okresie realizacji**.

Koszty wypożyczenia lub najmu wyposażenia lub innych aktywów również uznaje się za kwalifikowalne, jeżeli wysokość tych kosztów nie przekracza wysokości kosztów amortyzacji podobnego wyposażenia lub podobnych aktywów i jeżeli koszty te nie zawierają żadnych opłat finansowych.

Przy ustalaniu kosztów kwalifikowalnych można uwzględnić jedynie tę część kosztów amortyzacji, wypożyczenia lub najmu wyposażenia, która odpowiada **okresowi realizacji określone w art.2.2 umowy szczegółowej** oraz faktycznemu stopniowi wykorzystania tego wyposażenia do celów **działania**. W drodze wyjątku Warunki Szczegółowe lub umowa szczegółowa mogą przewidywać, że całość kosztów zakupu wyposażenia może zostać uznana za kwalifikowalną, jeżeli będzie to uzasadnione charakterem **działania** oraz okolicznościami korzystania z wyposażenia lub innych aktywów;

- d) koszty materiałów nietrwałych i zaopatrzenia, pod warunkiem że:
  - (i) materiały te nabyto zgodnie z art. II.10.1; oraz
  - (ii) zostały one bezpośrednio przypisane do danego **działania**;
- e) koszty wynikające bezpośrednio z wymogów nałożonych Umową Ramową lub umową szczegółową (rozpowszechnianie informacji, ocena szczegółowa **działania**, audyt, tłumaczenie, zwielokrotnianie itp.), w tym koszty wymaganych gwarancji finansowych, pod warunkiem że odpowiednie usługi zostały nabyte zgodnie z art. II.10.1;
- f) koszty związane ze **zleceniami podwykonawstwa** w rozumieniu art. II.11, o ile spełniono warunki przewidziane w art. II.11.1 lit. a), b), c) i d);
- g) koszty wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich w rozumieniu art. II.12, o ile spełniono warunki ustanowione w tym artykule;
- h) należności, podatki i opłaty uiszczane przez partnera, w szczególności podatek od wartości dodanej (VAT), pod warunkiem że zostały one uwzględnione w kwalifikowalnych **kosztach bezpośrednich** i o ile nie określono inaczej, w Warunkach Szczegółowych lub w Umowie Szczegółowej.

### II.19.3 Kwalifikowalne koszty pośrednie

Aby *koszty pośrednie działania* można było uznać za kwalifikowalne, muszą one stanowić rozsądny odsetek całkowitych kosztów ogólnych poniesionych przez partnera i muszą spełniać warunki kwalifikowalności określone w art. II.19.1.

O ile art. 3.2 umowy szczegółowej nie stanowi inaczej, kwalifikowalne *koszty pośrednie* muszą zostać zadeklarowane w oparciu o stawkę zryczałtowaną w wysokości 7% całkowitych kwalifikowalnych *kosztów bezpośrednich*.

#### II.19.4 Koszty niekwalifikowalne

Poza wszelkimi innymi kosztami, które nie spełniają warunków określonych w art. II.19.1, za niekwalifikowalne uznaje się następujące koszty:

- a) zwrot z kapitału i dywidendy wypłacane przez partnera;
- b) zadłużenie i opłaty za obsługę zadłużenia;
- c) rezerwy na pokrycie strat lub spłatę zadłużenia;
- d) należne odsetki;
- e) należności wątpliwe;
- f) straty wynikające z różnic kursowych;
- g) koszty przelewów z rachunków KE naliczane przez bank partnera;
- h) koszty zadeklarowane przez partnera w ramach innego działania, na realizację którego otrzymano dofinansowanie finansowaną z budżetu UE. Dofinansowania takie obejmują dotacje przyznawane przez państwo członkowskie i finansowane z budżetu UE oraz dotacje przyznawane przez organy inne niż KE do celów wykonania budżetu UE.  
W szczególności, gdy partner otrzymał dofinansowanie na działalność finansowaną z budżetu UE lub *Euroatom*'u, nie może deklarować *kosztów pośrednich* za okres/-y pokryte z ww. dofinansowania, chyba że może udowodnić brak pokrycia nią jakichkolwiek kosztów *działania*;
- i) wkłady niepieniężne od osób trzecich;
- j) nadmierne lub nieuzasadnione wydatki;
- k) podlegający odliczeniu podatek VAT.

### Artykuł II.20 – Możliwość wskazania i zweryfikowania zadeklarowanych kwot

#### II.20.1 Deklarowanie kosztów i wkładów

Partner musi zadeklarować jako koszty kwalifikowalne lub jako wkłady, o wniesienie których się zwrócono:

- (a) w przypadku kosztów faktycznie poniesionych: koszty, które zostały faktycznie poniesione na realizację *działania*;
- (b) w przypadku kosztów jednostkowych lub wkładów jednostkowych: kwotę uzyskaną po pomnożeniu kwoty jednostkowej określonej art. 3.2 lit. (a)(ii) lub (b) umowy szczegółowej przez liczbę jednostek faktycznie wykorzystanych lub wyprodukowanych;

- (c) w przypadku kosztów ryczałtowych lub wkładów ryczałtowych: łączną kwotę określoną w art. 3.2 lit (a)(iii) lub (c) umowy szczegółowej, jeżeli opisane w załączniku II do umowy szczegółowej zadania lub część **działania**, na realizację których przeznaczono tę kwotę, zostały przeprowadzone w prawidłowy sposób;
- (d) w przypadku kosztów zryczałtowanych lub wkładów zryczałtowanych: kwotę uzyskaną po zastosowaniu stawki zryczałtowanej określonej w art. 3.2 lit. (a) (iv) lub (d) umowy szczegółowej;
- (e) w przypadku kosztów jednostkowych zadeklarowanych zgodnie ze zwyczajową praktyką księgowania kosztów stosowaną przez partnera: kwotę uzyskaną po pomnożeniu kwoty jednostkowej obliczonej zgodnie ze zwyczajową praktyką księgowania kosztów stosowaną przez partnera przez liczbę jednostek faktycznie wykorzystanych lub wyprodukowanych;
- (f) w przypadku kosztów ryczałtowych zadeklarowanych zgodnie ze zwyczajową praktyką księgowania kosztów stosowaną przez partnera: łączną kwotę obliczoną zgodnie ze zwyczajową praktyką księgowania kosztów, jeżeli zadania lub część **działania**, na realizację których przeznaczono tę kwotę, zostały przeprowadzone w prawidłowy sposób;
- (g) w przypadku kosztów zryczałtowanych zadeklarowanych zgodnie ze zwyczajową praktyką księgowania kosztów stosowaną przez partnera: kwotę uzyskaną po zastosowaniu stawki zryczałtowanej obliczonej zgodnie ze zwyczajową praktyką księgowania kosztów stosowaną przez partnera.

## **II.20.2 Księgi rachunkowe i inne dokumenty potwierdzające wysokość zadeklarowanych kosztów i wkładów**

Partner musi przedstawić następujące dokumenty, jeżeli zostanie do tego wezwany w toku kontroli lub audytów, o których mowa w art. II.27:

- (a) w przypadku kosztów faktycznie poniesionych: odpowiednie dokumenty potwierdzające zawierające informacje o zadeklarowanych kosztach, np. umowy, faktury i księgi rachunkowe.

Ponadto zwyczajowa praktyka księgowania oraz procedury kontroli wewnętrznej stosowane przez partnera muszą zapewniać możliwość bezpośredniego uzgodnienia zadeklarowanych kwot z kwotami figurującymi w sprawozdaniach księgowych beneficjenta oraz z kwotami wskazanymi w dokumentach potwierdzających;

- (b) w przypadku kosztów jednostkowych lub wkładów jednostkowych: odpowiednie dokumenty potwierdzające zawierające informacje o liczbie zadeklarowanych jednostek.

Aby potwierdzić kwotę zadeklarowaną na jednostkę, partner nie musi określać wysokości faktycznych kosztów kwalifikowalnych, które zostały pokryte, ani przedstawiać dokumentów potwierdzających, np. sprawozdań księgowych;

- (c) w przypadku kosztów ryczałtowych lub wkładów ryczałtowych: odpowiednie dokumenty potwierdzające zawierające informacje o tym, że **działanie** zostało przeprowadzone w prawidłowy sposób.

Aby potwierdzić kwotę zadeklarowaną jako kwota ryczałtowa, partner nie musi określać wysokości faktycznych kosztów kwalifikowalnych, które zostały pokryte, ani przedstawiać dokumentów potwierdzających, takich jak sprawozdania księgowe;

- (d) w przypadku kosztów zryczałtowanych lub wkładów zryczałtowanych: odpowiednie dokumenty potwierdzające zawierające informacje o kosztach kwalifikowalnych lub wkładach, o wniesienie których się zwrócono, objętych stawką zryczałtowaną.

Aby potwierdzić zastosowaną stawkę zryczałtowaną, partner nie musi określać wysokości faktycznych kosztów kwalifikowalnych, które zostały pokryte, ani przedstawiać dokumentów potwierdzających, takich jak sprawozdania księgowe;

- (e) w przypadku kosztów jednostkowych zadeklarowanych zgodnie ze zwyczajową praktyką księgowania kosztów stosowaną przez partnera: odpowiednie dokumenty potwierdzające zawierające informacje o liczbie zadeklarowanych jednostek;
- (f) w przypadku kosztów ryczałtowych zadeklarowanych zgodnie ze zwyczajową praktyką księgowania kosztów stosowaną przez partnera: odpowiednie dokumenty potwierdzające zawierające informacje o tym, że *działanie* zostało przeprowadzone w prawidłowy sposób;
- (g) w przypadku kosztów zryczałtowanych zadeklarowanych zgodnie ze zwyczajową praktyką księgowania kosztów stosowaną przez partnera: odpowiednie dokumenty potwierdzające zawierające informacje o kosztach kwalifikowalnych objętych stawką zryczałtowaną.

### **II.20.3 Warunki pozwalające ocenić zgodność praktyki księgowania kosztów**

**II.20.3.1** W przypadkach opisanych w art. II.20.2 lit. e), f) i g) partner nie musi określać wysokości faktycznych kosztów kwalifikowalnych, które zostały pokryte, lecz musi zapewnić zgodność praktyki księgowania kosztów, którą zastosowano do zadeklarowania kosztów kwalifikowalnych, z następującymi warunkami:

- (a) zastosowana praktyka księgowania kosztów stanowi zwyczajową praktykę księgowania kosztów i jest stosowana w spójny sposób, w oparciu o obiektywne kryteria niezależne od źródła finansowania;
- (b) zadeklarowane koszty mogą być bezpośrednio uzgodnione z kwotami ujętymi na kontach księgi głównej; oraz
- (c) kategorie kosztów stosowane do określenia kosztów zadeklarowanych nie obejmują żadnych kosztów niekwalifikowalnych ani kosztów pokrytych za pomocą innych form dofinansowania zgodnie z art. 3.2 umowy szczegółowej.

**II.20.3.2** Jeżeli w umowie szczegółowej przewidziano taką możliwość, partner może zwrócić się do KE o ocenę zgodności stosowanej przez niego zwyczajowej praktyki księgowania kosztów. Jeżeli jest to wymagane w umowie szczegółowej, do wniosku należy załączyć poświadczenie zgodności praktyki księgowania kosztów (*poświadczenie zgodności praktyki księgowania kosztów*).



Poświadczenie zgodności praktyki księgowania kosztów musi:

- (a) zostać sporządzone przez upoważnionego biegłego rewidenta lub, jeżeli partner jest podmiotem publicznym, przez właściwego i niezależnego urzędnika publicznego; oraz
- (b) zostać sporządzone zgodnie z załącznikiem VII.

W poświadczeniu należy potwierdzić, że praktyka księgowania kosztów stosowana przez partnera w celu deklarowania kosztów kwalifikowalnych jest zgodna z warunkami określonymi w art. II.20.3.1 oraz z dodatkowymi warunkami, które mogą zostać ustanowione w warunkach szczegółowych lub umowie szczegółowej.

**II.20.3.3** Jeżeli KE potwierdziła zgodność zwyczajowej praktyki księgowania kosztów stosowanej przez partnera, koszty zadeklarowane w rezultacie stosowania tej praktyki nie mogą zostać zakwestionowane *ex post*, jeżeli:

- (a) faktycznie stosowana praktyka jest zgodna z praktyką zatwierdzoną przez KE; oraz
- (b) partner nie zataił żadnych informacji w celu uzyskania zatwierdzenia stosowanej przez niego praktyki księgowania kosztów.

### **ARTYKUŁ II.21 – KWALIFIKOWALNOŚĆ KOSZTÓW PONOSZONYCH PRZEZ PODMIOTY POWIĄZANE Z PARTNEREM**

Jeżeli warunki szczegółowe zawierają przepis dotyczący podmiotów powiązanych z partnerem, koszty poniesione przez taki podmiot są kwalifikowalne, jeżeli:

- (i) spełniają one warunki analogiczne do tych mających zastosowanie do partnera zgodnie z art. II.19 i II.20; oraz
- (ii) partner zagwarantuje, że warunki mające zastosowanie zgodnie z art. II.4, II.5, II.6, II.8, II.10, II.11 i II.27 mają zastosowanie również do tego podmiotu.

### **Artykuł II.22 – Przesunięcia budżetowe**

Jeżeli *działanie* jest realizowane w sposób opisany w załączniku II do umowy szczegółowej, partner może dostosowywać szacowany budżet określony w załączniku II do umowy szczegółowej, między różnymi kategoriami budżetowymi. Takie dostosowywanie budżetu nie wiąże się z koniecznością wprowadzenia zmian w Umowie szczegółowej zgodnie z art. II.13.

Partner nie może jednak dodawać kosztów związanych ze *zleceniami podwykonawstwa*, które nie zostały przewidziane w załączniku II do umowy szczegółowej, chyba że takie dodatkowe *zlecenia podwykonawstwa* zostały zatwierdzone przez KE zgodnie z art. II.11.1 lit. d).

Pierwsze dwa akapity nie mają zastosowania do kwot, które, jak przewidziano w art. 3.2 lit. (a)(iii) lub (c) umowy szczegółowej, mają formę kwot ryczałtowych.

## ARTYKUŁ II.23 – NIEWYWIĄZANIE SIĘ Z OBOWIĄZKÓW SPRAWOZDAWCZYCH

KE może wypowiedzieć Umowę Ramową lub umowę szczegółową zgodnie z art. II.17.2.2 lit. b) oraz zmniejszyć kwotę dofinansowania zgodnie z art. II.25.4, jeżeli partner:

- (a) nie złożył wniosku o płatność okresową lub o dokonanie płatności salda wraz z dokumentami, o których mowa w art. 4.3 lub 4.4 umowy szczegółowej, w terminie 60 dni kalendarzowych od dnia zakończenia odpowiedniego okresu sprawozdawczego; oraz
- (b) w dalszym ciągu nie złożył takiego wniosku po upływie kolejnych 60 dni kalendarzowych od dnia otrzymania pisemnego upomnienia wystosowanego przez KE.

## ARTYKUŁ II.24 – ZAWIESZENIE PŁATNOŚCI ORAZ ZAWIESZENIE BIEGU TERMINU PŁATNOŚCI

### 24.1 Zawieszenie płatności

#### II.24.1.1 Podstawy zawieszenia

Komisja może, w dowolnym czasie w toku realizacji umowy szczegółowej, zawiesić, całość lub część płatności zaliczkowej i płatności okresowych w odniesieniu partnera lub płatności salda:

- (a) jeżeli ma dowody, że partner dopuszcza się **poważnych błędów, nieprawidłowości** lub **nadużyć finansowych** w procedurze udzielania dofinansowania lub realizacji Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej lub jeżeli partner nie wypełnia swoich obowiązków wynikających z Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej;
- (b) jeżeli ma dowody, że partner dopuścił się systemowych lub powtarzających się błędów, **nieprawidłowości, nadużyć finansowych** lub poważnego naruszenia zobowiązań spoczywających na nim w związku z innymi dofinansowaniami finansowanymi przez UE lub Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (**Euratom**), których udzielono mu na podobnych warunkach, a wspomniane błędy, **nieprawidłowości, nadużycia finansowe** lub przypadki naruszenia zobowiązań wywierają istotny wpływ na przedmiotowe dofinansowanie przyznane na mocy Umowy Ramowej; lub
- (c) jeżeli KE podejrzewa, że partner dopuścił się **poważnych błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych** lub naruszenia obowiązków w procedurze przyznania dofinansowania lub podczas realizacji Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej, i musi sprawdzić, czy taka sytuacja rzeczywiście miała miejsce.

### **II.24.1.2 Procedura zawieszenia**

**Etap 1** – przed zawieszeniem płatności KE musi przekazać partnerowi *formalne zawiadomienie*:

- (a) w którym poinformuje go o:
  - (i) zamiarze zawieszenia płatności;
  - (ii) przyczynach zawieszenia;
  - (iii) w przypadkach, o których mowa w art. II.24.1.1 lit. a) i b), warunkach, które muszą zostać spełnione, aby można było wznowić płatności; oraz
- (b) wezwie go do przedstawienia uwag w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia otrzymania *formalnego zawiadomienia*.

**Etap 2** – jeżeli KE nie otrzyma żadnych uwag lub pomimo otrzymania takich uwag podejmie decyzję o kontynuowaniu procedury, musi przekazać partnerowi *formalne zawiadomienie*, w którym poinformuje go o:

- (a) zawieszeniu płatności;
- (b) przyczynach zawieszenia;
- (c) ostatecznych warunkach, które muszą zostać spełnione, aby płatności mogły zostać wznowione w przypadkach, o których mowa w art. II.24.1.1 lit. a) i b);
- (d) przybliżonym terminie zakończenia koniecznej weryfikacji w przypadku, o którym mowa w art. II.24.1.1 lit. c).

Zawieszenie staje się skuteczne w dniu przesłania przez KE *formalnego zawiadomienia* o zawieszeniu (etap 2).

W przeciwnym razie KE musi przekazać partnerowi *formalne zawiadomienie*, w którym poinformuje go, że nie będzie kontynuowała procedury zawieszenia.

### **II.24.1.3 Skutki zawieszenia**

W okresie zawieszenia płatności partner nie jest uprawniony do składania jakichkolwiek wniosków o płatność i dokumentów potwierdzających, o których mowa w art. 4.2, 4.3 i 4.4 umowy szczegółowej.

Stosowne wnioski o płatności i dokumenty potwierdzające można złożyć natychmiast po wznowieniu płatności lub można załączyć je do pierwszego wniosku o płatność należną po wznowieniu płatności zgodnie z harmonogramem przedstawionym w art. 4 ust. 1 umowy szczegółowej.

Decyzja o zawieszeniu płatności pozostaje bez wpływu na prawo partnera do zawieszenia realizacji *działania* zgodnie z art. II.16.1 ani na prawo partnera do wypowiedzenia Umowy Ramowej lub umowy szczegółowej zgodnie z art. II.17.1.2.

#### **II.24.1.4 Wznowienie płatności**

Aby KE mogła wznowić płatności, partner musi jak najszybciej spełnić postawione mu warunki i musi informować KE o postępach w tym zakresie.

Po spełnieniu warunków wznowienia płatności zawieszenie zostanie zniesione. KE przekaże partnerowi *formalne zawiadomienie* w tym zakresie.

#### **II.24.2 Zawieszenie biegu terminu płatności**

**II.24.2.1** Komisja może w dowolnym momencie zawiesić termin płatności określony w art. 5.2, 5.3 i 5.4 Umowy Szczegółowej, jeżeli wniosek o płatność nie może zostać zatwierdzony, gdyż:

- (a) nie jest zgodny z umową szczegółową lub Umową Ramową;
- (b) nie przedstawiono odpowiednich dokumentów potwierdzających; lub
- (c) pojawiły się wątpliwości co do kwalifikowalności kosztów zadeklarowanych w sprawozdaniach finansowych, wskutek czego zachodzi konieczność przeprowadzenia dodatkowych kontroli, przeglądów, audytów lub postępowań wyjaśniających.

**II.24.2.2** KE musi przekazać partnerowi *formalne zawiadomienie*, w którym poinformuje go o:

- (a) zawieszeniu; oraz
- (b) przyczynach zawieszenia.

Zawieszenie staje się skuteczne w dniu przesłania przez KE *formalnego zawiadomienia*.

**II.24.2.3** Jeżeli warunki uzasadniające zawieszenie terminu płatności nie będą już miały zastosowania, zawieszenie zostanie zniesione i bieg terminu płatności zostaje wznowiony.

Jeżeli okres zawieszenia przekracza dwa miesiące, partner może zwrócić się do KE z zapytaniem, czy zawieszenie będzie kontynuowane.

Jeżeli bieg terminu płatności został zawieszony z uwagi na niezgodność raportów merytorycznych lub sprawozdań finansowych z postanowieniami umowy szczegółowej lub Umowy Ramowej, a poprawione raporty lub sprawozdania nie zostały złożone lub zostały złożone i odrzucone, Komisja może wypowiedzieć umowę szczegółową i Umowę Ramową zgodnie z art. II.17.2.2 lit. (b), oraz zmniejszyć dofinansowanie zgodnie z art. II.25.4.

### **ARTYKUŁ II.25 – OBLICZANIE OSTATECZNEJ KWOTY DOFINANSOWANIA**

Wysokość ostatecznej kwoty dofinansowania zależy od stopnia zgodności realizacji *działania* z postanowieniami Umowy szczegółowej i Umowie Ramowej.

KE oblicza ostateczną kwotę dofinansowania przy dokonywaniu płatności salda. Procedura obliczania przebiega następująco:

etap 1 – zastosowanie stawki zwrotu w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych i powiększenie otrzymanej kwoty o wkład jednostkowy, zryczałtowany i ryczałtowy;

etap 2 – ograniczenie uzyskanej wartości do wysokości **maksymalnej kwoty dofinansowania**;

etap 3 – zmniejszenie z tytułu zasady niedochodowości

etap 4 – zmniejszenie z tytułu nieprawidłowej realizacji działania lub naruszenia innych zobowiązań.

### **II.25.1 Etap 1 – zastosowanie stawki zwrotu w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych i powiększenie otrzymanej kwoty o wkład jednostkowy, zryczałtowany i ryczałtowy**

Etap ten przeprowadza się w następujący sposób:

- (a) jeżeli zgodnie z art. 3.2 lit. (a) umowy szczegółowej, dofinansowanie przyjmuje formę zwrotu kosztów kwalifikowalnych, stosuje się stawkę zwrotu określoną w powyższym artykule w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych **działania** zatwierdzonych przez KE dla odpowiednich kategorii kosztów, partnera i jego podmiotów powiązanych;
- (b) jeżeli zgodnie z art. 3.2 lit. (b) umowy szczegółowej dofinansowanie przyjmuje formę wkładu jednostkowego, wkład jednostkowy określony w powyższym artykule mnoży się przez faktyczną liczbę jednostek zatwierdzonych przez KE dla partnera i jego podmiotów powiązanych;
- (c) jeżeli zgodnie z art. 3.2 lit (c) umowy szczegółowej dofinansowanie przyjmuje formę wkładu ryczałtowego, KE stosuje kwotę ryczałtową określoną w powyższym artykule w odniesieniu do partnerów i jego podmiotów powiązanych, o ile uzna, że dane zadania lub część **działania** wykonano należycie zgodnie z załącznikiem II;
- (d) jeżeli zgodnie z art. 3.2 lit (d) umowy szczegółowej dofinansowanie przyjmuje formę wkładu zryczałtowanego, stosuje się stawkę zryczałtowaną określoną w powyższym artykule w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych lub do wkładu zatwierdzonego przez KE w odniesieniu do partnera i jego podmiotów powiązanych.

Jeżeli w art. 3.2 umowy szczegółowej przewiduje się połączenie różnych form dofinansowania, otrzymane kwoty muszą zostać zsumowane.

### **II.25.2 Etap 2 – ograniczenie uzyskanej wartości do wysokości **maksymalnej kwoty dofinansowania****

Łączna kwota wypłacona partnerowi przez KE nie może w żadnym wypadku przekraczać **maksymalnej kwoty dofinansowania**.

Jeżeli kwota uzyskana na etapie 1 będzie wyższa od tej maksymalnej kwoty, ostateczna kwota dofinansowania zostanie obniżona do maksymalnej kwoty dofinansowania.

### **II.25.3 Etap 3 – zmniejszenie z tytułu zasady niedochodowości**

Dofinansowanie nie może przynosić zysku partnerowi, chyba że w Warunkach Szczegółowych lub umowie szczegółowej postanowiono inaczej.

**Zysk** oznacza kwotę nadwyżki uzyskanej po przeprowadzeniu etapów 1 i 2 procedury powiększoną o całość wpływów z **działania** w stosunku do łącznych kosztów kwalifikowalnych **działania**.

Łączne koszty kwalifikowalne **działania** odpowiadają skonsolidowanym łącznym kosztom kwalifikowalnym zatwierdzonym przez KE dla kategorii kosztów podlegających zwrotowi zgodnie z art. 3.2 lit. (a) umowy szczegółowej.

Za całość wpływów z **działania** uznaje się skonsolidowane całkowite wpływy stwierdzone, powstałe lub potwierdzone w dniu sporządzenia wniosku o płatność salda przez partnera.

Za wpływy uznaje się:

- (a) dochód uzyskany w wyniku **działania**;
- (b) wkłady finansowe dokonywane przez osoby trzecie na rzecz partnera lub powiązanego z nim podmiotu, jeżeli osoby trzecie przeznaczyły je konkretnie na finansowanie kosztów kwalifikowalnych **działania** zwracanych przez KE zgodnie z art. 3.2 lit. (a)(i) umowy szczegółowej.

Za wpływy nie uznaje się:

- (a) wkładów finansowych dokonywanych przez osoby trzecie, jeżeli takie wkłady mogą zostać wykorzystane do pokrycia kosztów innych niż koszty kwalifikowalne na podstawie Umowy szczegółowej;
- (b) wkładów finansowych dokonywanych przez osoby trzecie, w przypadku których nie ustanowiono zobowiązania do zwrotu wszelkich niewykorzystanych kwot na koniec **okresu realizacji**;
- (c) w przypadku dofinansowania na działalność, kwotę przeznaczoną na ustanowienie rezerw.

Jeżeli w danym przypadku osiągnięto zysk, kwotę zysku odlicza się proporcjonalnie do ostatecznej stopy zwrotu faktycznych kwalifikowalnych kosztów **działania** zatwierdzonych przez KE, o których mowa w art. 3.2 (a)(i) umowy szczegółowej.

Odliczenia dokonuje się od kwoty obliczonej po przeprowadzeniu etapów 1 i 2.

### **II.25.4 Etap 4 – zmniejszenie z tytułu nieprawidłowej realizacji działania lub naruszenia innych zobowiązań**

KE może obniżyć wysokość **maksymalnej kwoty dofinansowania**, jeżeli **działanie** nie zostało zrealizowane w prawidłowy sposób zgodnie z załącznikiem II umowy szczegółowej (tj. jeżeli nie zostało wcale zrealizowane lub zostało zrealizowane w niezadowalającym

stopniu, częściowo lub z opóźnieniem) lub jeżeli doszło do naruszenia innego zobowiązania przewidzianego w Umowie Ramowej lub umowie szczegółowej.

Kwota takiego zmniejszenia będzie proporcjonalna do skali nieprawidłowości w realizacji **działania** lub do powagi naruszenia.

Przed podjęciem decyzji o obniżeniu kwoty dofinansowania KE musi przekazać partnerowi *formalne zawiadomienie*:

(a) w którym poinformuje go o:

- (i) zamiarze obniżenia **maksymalnej kwoty dofinansowania**;
- (ii) kwocie, o którą zamierza pomniejszyć wysokość dofinansowania;
- (iii) przyczynach obniżenia kwoty dofinansowania; i

(b) wezwie go do przedstawienia uwag w terminie 30 dni kalendarzowych od dnia otrzymania formalnego zawiadomienia.

Jeżeli KE nie otrzyma żadnych uwag lub podejmie decyzję o obniżeniu kwoty dofinansowania pomimo otrzymania takich uwag, przekaze partnerowi *formalne zawiadomienie*, w którym poinformuje go o swojej decyzji.

W przypadku podjęcia decyzji o dokonaniu zmniejszenia KE musi obliczyć obniżoną kwotę dofinansowania, odejmując kwotę zmniejszenia (obliczoną proporcjonalnie do skali nieprawidłowości w realizacji **działania** lub do powagi naruszenia zobowiązań) od **maksymalnej kwoty dofinansowania**.

Ostateczna kwota dofinansowania odpowiada niższej z następujących dwóch kwot:

- (a) kwocie uzyskanej po przeprowadzeniu etapów 1–3; lub
- (b) obniżonej kwocie dofinansowania obliczonej po przeprowadzeniu etapu 4.

## **Artykuł II.26 – Odzyskanie środków**

### **II.26.1 Odzyskanie środków**

W przypadkach, odzyskiwania kwoty dłużnej na podstawie zapisów Umowy Ramowej i umowy szczegółowej, partner musi zwrócić KE wskazaną kwotę.

Partner jest odpowiedzialny za zwrócenie wszelkich kwot nienależnie wypłaconych przez KE jako wkład na poczet kosztów poniesionych przez podmioty z nim powiązane.

### **II.26.2 Procedura odzyskiwania środków**

Przed odzyskaniem środków KE musi przekazać partnerowi *formalne zawiadomienie*, w którym:

- (a) poinformuje go o zamiarze odzyskania nienależnie wypłaconej kwoty;
- (b) określi wysokość należnej kwoty oraz przedstawi przyczyny wszczęcia procedury odzyskiwania środków; oraz

(c) zwróci się do partnera o przedstawienie wszelkich uwag w wyznaczonym terminie.

Jeżeli nie przedstawiono żadnych uwag lub jeżeli pomimo przedstawienia uwag przez partnera KE podejmie decyzję o kontynuacji procedury odzyskiwania środków, KE może potwierdzić odzyskanie środków, przekazując partnerowi *formalne zawiadomienie* zawierające notę debetową określającą warunki i termin płatności.

Jeżeli płatność nie zostanie zrealizowana w terminie wyznaczonym w notce debetowej, KE odzyska należną kwotę:

(a) dokonując jej potrącenia, bez wcześniejszej zgody partnera, z kwot należnych partnerowi od KE lub od agencji wykonawczej (z budżetu UE lub z budżetu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (*Euratom*) (*potrącenie*).

W wyjątkowych okolicznościach, gdy będzie to konieczne do zabezpieczenia interesów finansowych UE, KE może dokonać potrącenia przed upływem terminu wymagalności.

Od tego rodzaju decyzji można wnieść odwołanie do Sądu na podstawie art. 263 TFUE;

(b) wykorzystując gwarancję finansową w przypadkach przewidzianych w art. 5.2 umowy szczegółowej (*wykorzystanie gwarancji finansowej*);

(c) podejmując kroki prawne przewidziane w art. II.18.2 lub w Warunkach Szczegółowych lub przyjmując decyzję stanowiącą tytuł egzekucyjny zgodnie z art. II.18.3.

### II.26.3 Odsetki za zwłokę

Jeżeli płatność nie zostanie zrealizowana w terminie określonym w notce debetowej, kwota podlegająca odzyskaniu zostanie powiększona o odsetki za zwłokę naliczane zgodnie ze stawką określoną w art. 5.6 umowy szczegółowej naliczone od dnia następującego po upływie terminu płatności określonego w notce debetowej do dnia, w którym KE otrzyma należną kwotę w pełnej wysokości włącznie.

Płatności częściowe muszą zostać wykorzystane w pierwszej kolejności do pokrycia opłat i odsetek za zwłokę i mogą zostać przeznaczone na spłatę kwoty głównej dopiero w dalszej kolejności.

### II.26.4 Opłaty bankowe

Opłaty bankowe poniesione w procesie odzyskiwania środków będą obciążały partnera, chyba że ma zastosowanie Dyrektywa 2007/64/WE.<sup>5</sup>

---

<sup>5</sup> Dyrektywa 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniająca Dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylająca Dyrektywę 97/5/WE.



## **Artykuł II.27 – Kontrole, audyty i oceny**

### **II.27.1 Kontrole techniczne i finansowe, audyty oraz oceny okresowe i końcowe**

KE może – w okresie realizacji *działania* lub w późniejszym terminie – przeprowadzić kontrole i audyty techniczne i finansowe, aby ustalić, czy partner realizuje *działanie* w prawidłowy sposób oraz czy wywiązuje się ze zobowiązań spoczywających na nim na mocy umowy szczegółowej lub z Umowy Ramowej. KE może również przeprowadzić kontrolę wymaganej ustawowo dokumentacji partnera na potrzeby okresowych ocen wysokości kwot ryczałtowych, kosztów jednostkowych lub kwot zryczałtowanych.

Informacje i dokumenty przekazywane w trakcie kontroli lub audytów muszą być traktowane jako materiały poufne.

Ponadto KE może przeprowadzić okresową lub końcową ocenę skutków *działania*, aby ustalić, w jakim stopniu realizacja danego działania przyczyniła się do osiągnięcia celu wyznaczonego w odpowiednim programie unijnym.

Kontrole, audyty lub oceny mogą być przeprowadzane bezpośrednio przez służby KE albo przez jakikolwiek inny podmiot zewnętrzny upoważniony do działania w imieniu KE.

KE może wszcząć tego rodzaju kontrole, audyty lub oceny w okresie realizacji Umowy szczegółowej oraz w terminie do pięciu lat od daty płatności salda. Wspomniany okres zostaje skrócony do trzech lat, jeżeli *maksymalna kwota dofinansowania* nie przekracza 60 tys. EUR.

Procedurę kontroli, audytu lub oceny uznaje się za wszczętą z dniem otrzymania stosownego pisma wystosowanego przez KE, w którym ogłasza się jej rozpoczęcie.

W przypadku wszczęcia audytu wobec podmiotu powiązanego z partnerem, partner musi poinformować podmiot z nim powiązany o tym fakcie.

### **II.27.2 Obowiązek przechowywania dokumentacji**

Partner musi przechowywać wszystkie oryginały dokumentów, w szczególności dowody rachunkowe i podatkowe, w odpowiedniej formie, w tym również w formie elektronicznej, jeżeli jest to dopuszczalne zgodnie z obowiązującymi w danym państwie przepisami i jeżeli takie przechowywanie odbywa się zgodnie z warunkami określonymi w tych przepisach, przez okres pięciu lat od dnia płatności salda.

Wspomniany okres zostaje skrócony do trzech lat, jeżeli *maksymalna kwota dofinansowania* nie przekracza 60 tys. EUR.

Terminy wyznaczone w akapicie pierwszym i drugim są dłuższe, jeżeli dofinansowanie jest przedmiotem toczącego się postępowania audytowego, odwoławczego lub spornego lub dochodzenia roszczeń, w tym również w przypadkach, o których mowa w art. II.27.7. W takiej sytuacji partner musi przechowywać dokumenty do chwili zakończenia postępowań audytowych, odwoławczych lub spornych lub do chwili zakończenia dochodzenia roszczeń.

### II.27.3 Obowiązek przekazania informacji

Partner musi przekazać wszelkie informacje, uwzględniając informacje w formie elektronicznej, o które zwróciła się KE lub dowolny inny organ zewnętrzny upoważniony do tego przez KE.

Jeżeli partner nie wywiąże się ze zobowiązania ustanowionego w akapicie pierwszym, KE może uznać:

- (a) wszelkie koszty niewystarczająco uzasadnione informacjami przekazanymi przez partnera za niekwalifikowalne;
- (b) wszelki wkład jednostkowy, wkład w formie kwoty ryczałtowej lub wkład zryczałtowany niewystarczająco uzasadniony informacjami przekazanymi przez partnera za nienależny.

### II.27.4 Wizyty na miejscu

W trakcie wizyty na miejscu partner musi zapewnić służbom KE oraz upoważnionym przez KE pracownikom zewnętrznym dostęp do lokali i pomieszczeń, w których dane *działanie* jest lub było realizowane, a także do wszelkich niezbędnych informacji, w tym informacji w formie elektronicznej.

Partner musi zapewnić łatwy dostęp do stosownych informacji w chwili przeprowadzenia wizyty na miejscu oraz zagwarantować przekazanie żądanych informacji w odpowiedniej formie.

Jeżeli partner odmówi udostępnienia lokali, pomieszczeń i informacji zgodnie z postanowieniami akapitu pierwszego i drugiego, KE może uznać:

- a) wszelkie koszty niewystarczająco uzasadnione informacjami przekazanymi przez partnera za niekwalifikowalne;
- b) wszelki wkład jednostkowy, wkład w formie kwoty ryczałtowej lub wkład zryczałtowany niewystarczająco uzasadniony informacjami przekazanymi przez partnera za nienależny.

### II.27.5 Kontradyktoryjne postępowanie audytowe

Na podstawie ustaleń dokonanych podczas audytu należy sporządzić sprawozdanie tymczasowe (*projekt sprawozdania z audytu*). KE lub jej upoważniony przedstawiciel musi przesłać sprawozdanie partnerowi, który ma 30 dni kalendarzowych na przedstawienie swoich uwag, licząc od dnia otrzymania sprawozdania. Sprawozdanie końcowe (*końcowe sprawozdanie z audytu*) musi zostać przesłane partnerowi w terminie 60 dni kalendarzowych od dnia upływu terminu na przedstawienie uwag.

### II.27.6 Skutki ustaleń z audytu

W oparciu o ostateczne ustalenia z audytu KE może podjąć środki, które uzna za stosowne, tj. odzyskać całość lub część dokonanych płatności zgodnie z art. II.26.

W przypadku ostatecznych ustaleń z audytu przeprowadzonego po wypłacie salda kwota podlegająca odzyskaniu odpowiada różnicy między zmienioną ostateczną kwotą dofinansowania obliczoną zgodnie z art. II.25 a łączną kwotą wypłaconą partnerowi zgodnie z Umową szczegółową na realizację *działania*.

### **II.27.7 Korekta systemowych lub powtarzających się błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub naruszeń zobowiązań**

**II.27.7.1** KE może przenieść ustalenia z audytu przeprowadzonego w odniesieniu do innych dofinansowań na przedmiotowe dofinansowanie przyznane na podstawie Umowy Ramowej, jeżeli:

- (a) okaże się, że partner dopuścił się systemowych lub powtarzających się błędów, *nieprawidłowości* lub *nadużyć finansowych* lub że naruszył zobowiązania spoczywające na nim w związku z innymi dofinansowaniami UE lub *Euratom*, których udzielono mu na podobnych warunkach, a wspomniane błędy, *nieprawidłowości, nadużycia finansowe* lub naruszenia zobowiązań wywierają istotny wpływ na przedmiotowe dofinansowanie przyznane na mocy Umowy Ramowej; oraz
- (b) ostateczne ustalenia z audytu zostaną przekazane partnerowi za pośrednictwem *formalnego zawiadomienia* wraz z wykazem dofinansowania, na które ustalenia te wywierają wpływ, w terminie wyznaczonym w art. II.27.1.

Przeniesienie ustaleń może doprowadzić do:

- (a) odrzucenia kosztów jako niekwalifikowalnych;
- (b) obniżenia kwoty dofinansowania zgodnie z art. II.25.4;
- (c) odzyskania nienależnie wypłaconych kwot zgodnie z art. II.26;
- (d) zawieszenia płatności zgodnie z art. II.24.1;
- (e) zawieszenia realizacji *działania* zgodnie z art. II.16.2;
- (f) wypowiedzenia zgodnie z art. II.17.2.

**II.27.7.2** KE musi przekazać partnerowi *formalne zawiadomienie*, w którym poinformuje go o wykryciu systemowych lub powtarzających się błędów oraz o zamiarze przeniesienia ustaleń z audytu, wraz z wykazem dofinansowania, na które ustalenia z audytu wywierają wpływ.

- (a) Jeżeli ustalenia dotyczą kwalifikowalności kosztów, stosuje się następującą procedurę:

**etap 1 – formalne zawiadomienie** musi zawierać:

- (i) wezwanie do przedstawienia uwag do wykazu dofinansowania, na które ustalenia z audytu wywierają wpływ;

- (ii) wezwanie do przedstawienia zmienionych sprawozdań finansowych dotyczących wszystkich dofinansowania, na które ustalenia z audytu wywierają wpływ;
- (iii) w stosownych przypadkach stopę korekty na potrzeby ekstrapolacji ustaloną przez KE w celu obliczenia kwot, które zostaną odrzucone z uwagi na wystąpienie systemowych lub powtarzających się błędów, **nieprawidłowości**, **nadużyć finansowych** lub przypadków naruszenia zobowiązań, jeżeli dany partner:
  - uzna, że przekazanie zmienionych sprawozdań finansowych nie jest możliwe lub wykonalne; lub
  - nie przedłoży zmienionych sprawozdań finansowych;

**etap 2** – partner ma 60 dni kalendarzowych od dnia otrzymania **formalnego zawiadomienia** na przekazanie uwag i zmienionych sprawozdań finansowych lub na zaproponowanie należyście uzasadnionej alternatywnej metody dokonania korekty. W uzasadnionych przypadkach KE może przedłużyć ten termin;

**etap 3** – jeżeli partner przekaze zmienione sprawozdania finansowe, w których uwzględnione zostaną stosowne ustalenia, KE ustali kwotę podlegającą korekcie w oparciu o treść tych zmienionych sprawozdań.

Jeżeli partner zaproponuje alternatywną metodę korekty, a KE wyrazi zgodę na jej zastosowanie, KE musi przekazać beneficjentowi **formalne zawiadomienie**, w którym poinformuje go o:

- (i) wyrażeniu zgody na zastosowanie alternatywnej metody korekty;
- (ii) wysokości zmienionych kosztów kwalifikowalnych obliczonych z zastosowaniem tej metody.

W przeciwnym wypadku KE musi przekazać partnerowi **formalne zawiadomienie**, w którym poinformuje go o:

- (i) odrzuceniu przekazanych uwag lub zaproponowanej alternatywnej metody korekty;
- (ii) wysokości zmienionych kosztów kwalifikowalnych obliczonych z zastosowaniem metody ekstrapolacji, o której uprzednio powiadomiła partnera.

W przypadku wykrycia systemowych lub powtarzających się błędów, **nieprawidłowości**, **nadużyć finansowych** lub przypadków naruszenia zobowiązań po wypłacie salda kwota podlegająca odzyskaniu odpowiada różnicy między:

- (i) zmienioną ostateczną kwotą dofinansowania obliczoną zgodnie z art. II.25 w oparciu o zmienioną kwotę kosztów kwalifikowalnych zadeklarowaną przez partnera i zatwierdzoną przez KE lub w oparciu o zmienioną kwotę kosztów kwalifikowalnych po ekstrapolacji; oraz
- (ii) łączną kwotą wypłaconą partnerowi zgodnie z Umową szczegółową na realizację **działania**;

b) jeżeli ustalenia dotyczą nieprawidłowej realizacji działania lub naruszenia innego zobowiązania, stosuje się następującą procedurę:

**etap 1 – formalne zawiadomienie** musi zawierać:

- (i) skierowane do partnera wezwanie do przedstawienia uwag do wykazu dofinansowania, na które ustalenia wywierają wpływ; oraz
- (ii) zryczałtowaną stawkę korekty, którą KE zamierza zastosować w odniesieniu do **maksymalnej kwoty dofinansowania** lub w odniesieniu do części tej kwoty zgodnie z zasadą proporcjonalności;

**etap 2** – partner ma 60 dni kalendarzowych od dnia otrzymania **formalnego zawiadomienia** na przekazanie uwag lub na zaproponowanie należycie uzasadnionej alternatywnej stawki zryczałtowanej;

**etap 3** – jeżeli KE wyrazi zgodę na zastosowanie alternatywnej stawki zryczałtowanej zaproponowanej przez partnera, musi przesłać partnerowi **formalne zawiadomienie**, w którym poinformuje go o:

- (i) wyrażeniu zgody na zastosowanie alternatywnej stawki zryczałtowanej;
- (ii) kwocie dofinansowania skorygowanej przez zastosowanie stawki zryczałtowanej.

W przeciwnym wypadku KE musi przekazać partnerowi **formalne zawiadomienie**, w którym poinformuje go o:

- (i) odrzuceniu przekazanych uwag lub zaproponowanej alternatywnej stawki zryczałtowanej;
- (ii) kwocie dofinansowania skorygowanej przez zastosowanie stawki zryczałtowanej, o której uprzednio powiadomiła partnera.

W przypadku wykrycia systemowych lub powtarzających się błędów, **nieprawidłowości, nadużyć finansowych** lub przypadków naruszenia zobowiązań po wypłacie salda kwota podlegająca odzyskaniu odpowiada różnicy między:

- (i) zmienioną ostateczną kwotą dofinansowania skorygowaną przez zastosowanie stawki zryczałtowanej; oraz
- (ii) łączną kwotą wypłaconą partnerowi zgodnie z Umową szczegółową na realizację **działania**.

## II.27.8 Kontrole i inspekcje OLAF'u

Europejski Urząd ds. Zwalczenia Nadużyć Finansowych (OLAF) posiada takie same uprawnienia w zakresie przeprowadzania kontroli i dochodzeń jak KE, w szczególności jeżeli chodzi o prawo dostępu.

Na mocy rozporządzenia Rady (*Euratom*, WE) nr 2185/96<sup>6</sup> i rozporządzenia (UE, *Euratom*) nr 883/2013<sup>7</sup> OLAF może również przeprowadzać kontrole na miejscu oraz inspekcje zgodnie z procedurami przewidzianymi w prawie UE w celu ochrony interesów finansowych UE przed *nadużyciami finansowymi* i innymi *nieprawidłowościami*.

W stosownych przypadkach ustalenia OLAF'u mogą prowadzić do odzyskania kwot od partnera przez KE.

Ponadto ustalenia z dochodzenia przeprowadzonego przez OLAF mogą prowadzić do wszczęcia postępowania karnego na podstawie przepisów prawa krajowego.

## **II.27.9 Kontrole i audyty przeprowadzane przez Trybunał Obrachunkowy**

Trybunał Obrachunkowy posiada takie same uprawnienia w zakresie przeprowadzania kontroli i audytów jak KE, w szczególności jeżeli chodzi o prawo dostępu.

---

<sup>6</sup> Rozporządzenie Rady (*Euratom*, WE) nr 2185/96 z 1996-11-11 w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami.

<sup>7</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, *Euratom*) nr 883/2013 z 2013-09-11 dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF).

